
NatuurNabij

Jaargang 37 - Uitgave 4 - december 2009

IVN Eemland

Vereniging voor natuur- en milieueducatie

0192

COLOFON

Natuur Nabij

Contactblad
van IVN Eemland
Verschijnt vier keer per jaar

Contributie/donatie

Tarief 2010
Leden: € 15,00
Donateurs: € 12,00
Autom.incasso: €1,00 korting

Redactie

E-mail:
natuurnabij@ivn-eemland.nl

Kopieerwerk en afwerking van

NatuurNabij
worden verzorgd door

Het DrukPunt
Hof der gedachten 5
3823 WB Amersfoort
Tel.: 033 – 4562820

Foto omslag: Marlies Bouten

INHOUD

Pagina

- 2 Van het bestuur
- 4 Nieuwjaarswandeling
- 5 Secretaris neemt afscheid
- 7 De Birk - Eem als ecologische
corridor
- 10 Nacht van de Nacht
- 11 Vlinders in de regen
- 13 GPS gebruik ontvlund
- 16 Goed steenuilenjaar
- 18 Spinnen
- 20 De Veenweide
- 22 De Kwekerij
- 25 Boekrecensie
- 28 Publiekswandelingen
- 30 Plannen werkgroep scholen
- 32 Werkgroepen en contactpersonen

KOPIJ inleveren
Uiterlijk 25 februari 2010

redactieadres:
natuurnabij@ivn-eemland.nl

Van het bestuur

Ons jubileumjaar loopt alweer bijna ten einde. Er zijn veel interessante activiteiten georganiseerd waar veel leden zich voor ingespannen hebben. We mogen ons gelukkig prijzen dat we zoveel actieve leden hebben met veel expertise en motivatie. Wat heb je meer nodig? Tijd misschien. Bij vrijwilligerswerk moet er steeds weer een afweging gemaakt worden, hoe dit met werk en gezin valt te combineren. We hebben nu eenmaal altijd meer ideeën en plannen dan we tijd hebben. Bovendien kost de uitvoering doorgaans meer tijd dan we gedacht hadden.

Dit jaar heeft ook zijn schaduwzijden. Dat is in de eerste plaats de ziekte van Corry Kamphorst waardoor ze gedwongen was haar vele activiteiten (o.a., bestuur, kerngroep Baarn en Werkgroep Weidevogels) per direct stop te zetten (zie ook elders in dit blad). Wij leven met haar mee en wensen haar veel sterkte.

Dat we niet de Stadsvogelprijs hebben gewonnen is nog te pruimen, maar dat we zelfs niet genomineerd werden is wel heel teleurstellend en stemt tot nadenken. Het juryrapport roemt met name 1) de activiteiten van onze Vogelwerkgroep om Rodelijst-soorten meer broedgelegenheid te bieden (o.a., supermussenkasten, zwaluwhotel, oeverzwaluwwallen en ingebouwde gierzwaluwkasten), 2) de goede samenwerking tussen de experts en de vrijwilligers en 3) het enthousiasmeren van de bewoners via de wijkbeheerteams. Het enige negatieve en erg belangrijke punt is de rol van de gemeente. De jury twijfelt of wij de plannen wel kunnen uitvoeren omdat een duidelijk gemeentelijk groenbeleid lijkt te ontbreken.

Dit werpt de vraag op wat de relatie is tussen onze activiteiten en het beleid van de gemeente. Van oudsher is het primaire doel van het IVN natuur- en milieueducatie, niet alleen van de inwoners, maar ook van de gemeente, politiek en actievoerders. Het IVN voert dus geen actie en neemt geen politiek standpunt in, maar levert alleen kennis en expertise, en organiseert activiteiten om dit te ondersteunen. Toch geloof ik dat we steeds meer met het beleid van de gemeente geconfronteerd zullen worden. Recente voorbeelden zijn: het verbod op het ophangen van een uilenkast langs de Stadhouderslaan en op het plaatsen van het zwaluwhotel in het weiland

langs het spoor bij de Kortebrinkweg. Door de inzet van wethouder Krijger is dit gelukkig toch doorgegaan maar het had ook heel anders kunnen lopen. In beide gevallen speelden mogelijke nieuwbouw en het aanleggen van een rondweg een grote rol.

Dit leidt weer tot de volgende vraag: In hoeverre en op welke manier moeten we ons mengen in discussies over het gemeentelijk beleid zoals het al dan niet aanleggen van een rondweg? Ik vind dat je de volgende uitgangspunten zou moeten hanteren: 1) we moeten als vraagbaak dienen en informatie over natuur- en milieuaspecten verstrekken, gevraagd of ongevraagd, 2) we moeten duidelijk aangeven aan zowel de gemeente, de politieke partijen als actiegroepen, wat de gevaren en nadelige gevolgen zijn voor natuur en milieu; 3) we moeten niet alleen maar klagen maar ook alternatieven aandragen vanuit een perspectief van natuur en milieubeheer (zie ook bijdrage van Hans Kampf elders in dit blad).

Tot slot wil ik iedereen uitnodigen voor onze traditionele Nieuwjaarsbijeenkomst, en wens ik alle leden een gelukkig en gezond Nieuwjaar in de natuur om ons heen.

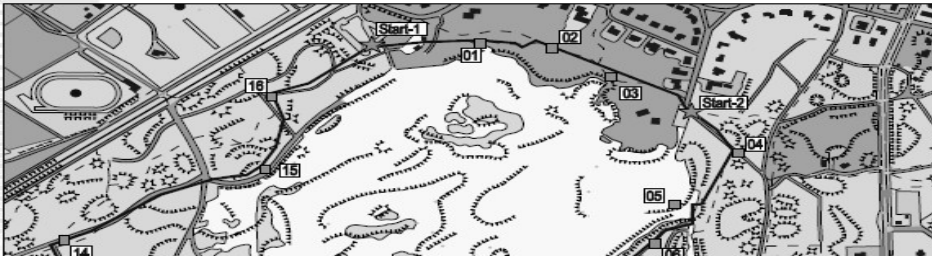
Tony Gaillard, namens het bestuur

Gezocht: bestuurders

In 2010 loopt de tweede termijn van penningmeester Wim Koster af. Daarbij opgeteld het droeve bericht over Corry en u begrijpt dat we dringend versterking voor het bestuur zoeken. Interesse of eerst eens aftasten? Neem contact op met Tony (035 602 24 74) of Wim (06 47 12 49 70).

Nieuws per e-mail

Wilt u op de hoogte blijven van het laatste IVN Eemland nieuws? Dat kan, want naast NatuurNabij sturen we regelmatig nieuws per e-mail. Als u de aankondiging van de Nieuwjaarswandeling niet recent heeft ontvangen, dan wij hebben wij uw e-mail adres nog niet! Stuur dan een leeg mailtje naar ledenadministratie@ivn-eemland.nl en we nemen u op in de verzendlijst.

Nieuwjaarswandeling in de Lange Duinen

Om het Jubileumjaar uit te luiden en het nieuwe jaar enthousiast te beginnen nodigen we alle leden uit voor een lunch in Stayokay.

We hebben gekozen voor een lunch in plaats van de gebruikelijke receptie, omdat we 's morgens willen gaan wandelen. De werkgroep Natuurpaden heeft een nieuwe route uitgezet in de Lange Duinen en met de gemeente een prachtige brochure gemaakt met mooie foto's en tekeningen.

Tijdens de wandeling zullen leden van deze werkgroep niet alleen informatie geven over de bezienswaardigheden, maar ook vertellen wat er allemaal vastzit aan het opzetten van zo'n natuurpad en het samenstellen van een brochure.

We hopen u allen te verwelkomen,
Bestuur IVN-Eemland

- Datum: **Zaterdag 2 Januari 2010 om 10:30**
- Vertrekpunt: parkeerplaats aan eind van de Foekelaan
- Duur: een kleine 2 uur
- **Lunch om 12:30 in Stayokay (Bosstraat 16 in Soest)**
- Loopafstand van Stayokay naar parkeerplaats: kleine 10 minuten
- Vanaf station Soest-Zuid is het 10 min lopen naar het vertrekpunt
- Helaas is het pad minder geschikt voor rolstoelgebruikers en mensen die slecht ter been zijn

NB. *Vanwege de voorbereiding van de lunch willen we graag weten hoeveel mensen er komen (eventueel met introducé).*

Graag bevestiging sturen naar: Bettie Walland (natuurnabij@ivn-eemland.nl of 035-5432384)

Secretaris neemt afscheid

In augustus maakte ik een prachtige fietstocht over de bloeiende heide naar de natuurbrug De Zanderij, Crailoo. Het was heerlijk weer en ik had een lekkere picknick meegenomen, zodat ik van onder een berk zat te genieten van alle moois om mij heen, en alle lekkers in mijn trommeltje.

's Avonds had ik wel wat zadelpijn, dacht ik.

Maar om een lang verhaal kort te maken, dit sprookje eindigde in een nachtmerrie. De zadelpijn ging niet over, ook de diagnose ischias klopte niet en tenslotte bleek dat de pijn veroorzaakt werd door uitzaaiingen van longkanker in mijn heup. Genezing is niet meer mogelijk, behandeling is gericht op vertraging van het proces. Ja, inderdaad, een drama!

Het gevolg is dat ik genoodzaakt ben om alle werkzaamheden als secretaris van IVN Eemland en als actief lid van diverse werkgroepen stop te zetten. Voorlopig heeft Tony mijn werkzaamheden als secretaris overgenomen. Ik hoop dat het snel zal lukken om een opvolger te vinden, die zijn taak kan verlichten.

Langs deze weg wil ik van jullie allemaal afscheid nemen. Als het lukt zal ik misschien nog aanwezig zijn bij een enkele wandeling, of een andere gebeurtenis. Aan IVN Eemland heb ik ongelooflijk veel plezier gehad en ik hoop dat jullie dat ook zo beleven. Ik wens jullie het allerbeste toe, met veel genieten van onze prachtige omgeving.

Corry Kamphorst.

foto: Marlies Bouten

Het gebied “Birkt – Eem” als ecologische corridor

De natuur in Nederland, maar ook in veel andere landen, is heel erg versnipperd. Of om in een metafoor te spreken, onze natuur is een prachtig Perzisch tapijt dat in duizenden stukjes geknipt. Hoe kunnen we dat weer een beetje repareren zodat er opnieuw een tapijt ontstaat? Daarvoor moeten de natuurgebieden worden vergroot en weer met elkaar worden verbonden en moet de kwaliteit van die gebieden worden verbeterd. Dit kan door enerzijds het maken van nieuwe natuur wanneer de bodem en de waterhuishouding nog zodanig zijn dat er na enige ingrepen nieuwe natuur kan ontstaan en door anderzijds de aanleg van ecologische verbindingzones (EVZ).

We praten eigenlijk over een skelet, dat van bloedvaten moet worden voorzien: de slagaders zijn de robuuste verbindingen, zoals die tussen de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en Duitsland, de aders, zoals de ecologische verbinding tussen de Birkt en de Eem en de haarvaten: de slootkanten, spoorbermen en wegbermen. Het doel is om de Nederlandse natuur in 30 jaar te laten groeien van 450.000 ha naar 730.000 ha, inclusief 27.000 ha voor de robuuste verbindingen.

Deze plannen staan in het nationale Natuurbeleidsplan van 1990, waarin de beleidsterm Ecologische hoofdstructuur (EHS) is gelanceerd.

De Nederlandse EHS is onderdeel van de Pan-Europese ecologische hoofdstructuur (PEEN), die tot aan de Oeral loopt. Er is budget beschikbaar, bij elkaar zo'n miljard euro per jaar (de helft komt van de overheden). Het is niet zo moeilijk om plannen te maken, kaarten, brochures etc.

Het moeilijkst is het om dit beleid daadwerkelijk uit te voeren. Dat is in Nederland nu na ruim 10 jaar aan de orde. Helaas is Nederland daarmee pas een van de weinige landen in Europa, maar wel een voorloper. Om de realisatie te bespoedigen en te vereenvoudigen heeft de rijksoverheid de uitvoering (met het budget) gedelegeerd aan de provincies, die hun natuurbeleidsplannen hebben opgesteld. De provincie Utrecht heeft het Natuurgebiedsplan Eemland voor onze regio opgesteld.

Een groot deel van de gemeente Soest valt onder de EHS. Bovendien zijn er gebieden en extra gelden beschikbaar voor natuurontwikkeling (Soesterveen) en zijn er twee EVZ's vastgesteld: Praamgracht en Birkt – Eem. Het eerst is nu de EVZ Birkt – Eem aan de orde

We hebben het over een totaal areaal van 40 ha, en een afstand van 2,5 km lengte tussen de Korte Duinen en de Eem. Dit is een strook of een serie van stroken van in totaal circa 160 meter breedte.

Hoe zou die er nu uit moeten gaan zien, citaat uit het Natuurgebiedsplan Eemland:

Het gebied "De Birk", tussen Heuvelrug (De Birk) en Eem (Coelhorst) heeft een tweeledige functie. Enerzijds vormt het een verbinding tussen Heuvelrug (bos, graslanden, beken, heide en zandverstuivingen) en Eem (graslanden, 'brongebied', rivier, en bos) door de inrichting van een netwerk aan kleine natuurterreintjes. Anderzijds versterkt en beschermt het de daar voorkomende bijzondere plant- en diersoorten die onder invloed staan van kwelwater uit de Heuvelrug. Het betreft hier voornamelijk vochtige tot natte graslanden en zoetwatergemeenschappen van brongebieden en beken. Gidssoorten zijn voor de fauna: Poelkikker, Kamsalamander, Groene glazenmaker, Patrijs, Das, Ree, Ringslang, Rugstreepad, diverse Vleermuissoorten en Hermelijn.

Het is de bedoeling om een netwerk van kleine natuurterreintjes te creëren, die onder invloed staan van het kwelwater uit de Heuvelrug, variërend van voedselarm en droog naar voedselrijk en nat, waardoor de bijzondere plant- en diersoorten worden bevoordeeld.

Nu is het de vraag hoe je het beschikbare gebied het beste kunt gebruiken. Ook is het een uitdaging mogelijkheden na te gaan om het gebied te vergroten.

Je zou bijvoorbeeld een netwerk (in plaats van een aaneengesloten blok) kunnen voorstellen van sloten die van hoog naar laag lopen, met veldranden die extensief worden beheerd. Dit is alleen mogelijk als de percelen daartussen niet al te intensief worden beheerd. Op die manier ontstaat een ecologische corridor van een paar honderd hectare, zonder dat je de agrarische bedrijfsvoering in de weg zit. Dit is een mooie uitdaging om over na te denken.

Een andere kans ligt in het combineren van functies, waardoor extra gebied beschikbaar komt. Voorts hebben we creatieve ideeën nodig over de inrichting. Ik zou graag een aantal alternatieven willen zien: hoe die kwel-

stroken en - stromen eruit kunnen gaan zien. Met "cascades" (dammetjes die uit veldkeien bestaan waar het water regelmatig gewoon over heen loopt), poeltjes, moerasjes etc., om zo veel mogelijk water vast te houden als er water beschikbaar is om daarmee in droge tijden een goede waterbeschikbaarheid te realiseren (natuurlijke reservoirs).

Ik zou ook graag willen weten welke barrières er nog zijn waardoor er te weinig kwel ontstaat en hoe daar oplossingen voor kunnen worden gevonden. Er moet een vrije doorgang zijn, dus zonder barrières voor vissen (denk aan de migrerende stekelbaarsjes) etc. van de Eem naar bovenstrooms gebied.

Wat we dus nodig hebben is een creatieve planvorming, waar wij als IVN natuurlijk graag een bijdrage aan willen leveren.

Hans Kampf

foto: Marlies Bouten

Nacht van de Nacht met IVN-Eemland

Op zaterdagavond 24 oktober om half acht stonden vijf gidsen van de wandelwerkgroep en één lid van de vlinderwerkgroep klaar om de zestig aan-

gemelde deelnemers aan de nachtwandeling rond te leiden door de bossen van de Lage Vuursche. Dat de teller uiteindelijk bleef steken op veertig enthousiastelingen was waarschijnlijk te wijten aan het weer: het regende. Hoewel we daardoor, buiten één uil op het parkeerterrein, geen andere geluiden hebben gehoord dan het tikken van de regendruppels op de bladeren en paraplu's, was de wandeling een groot succes.

De twee groepen volgden een her en der met waxinelichtjes verlichtte route door de bossen achter de Kuil van Drakestein en langs de hei van de Stulp. Het pad was lang niet overal verlicht, wat een hele bijzondere ervaring opleverde, maar ook een korte omweg door de braamstruiken. Weer op het pad vertelden de gidsen over het belang van duisternis voor dag- en nachtdieren, -planten en mensen en over de gevaren van toenemende lichtvervuiling.

Hetty Edrees van de vlinderwerkgroep had een mysterieus mengsel van Kasteelbier en verrotte banaan op een boom gesmeerd en daar waren, ondanks de regen, heel wat nachtvlinders en motjes op af gekomen, waaronder de hier afgebeelde Wachtvlinder (*Eupsilia transversa*).

Rob van Rijn hield een verhaal over vleermuizen. De reacties op de verhalen en op de ervaring van het donkere bos waren positief. Volgend jaar weer!

Sylvia Birnie

foto: Hetty Edrees

Vlinderen in de regen

Nu de weersomstandigheden wat minder aantrekkelijk geworden zijn en de meeste vlinderaars thuis lekker voor de kachel blijven zitten, blijkt het juist interessant om het barre weer te trotseren voor nog een enkele bijzondere waarneming.

Koud en verkleumd zitten de wintervlinders tegen de boomstammen aan geklemd om wat beschutting te zoeken tegen de aanhoudende regenbuien.

Zo zag ik gisteren al enkele vleugelloze vrouwtjes van de Najaarsspanner in weer en wind afwachtend op de stam van de Zachte Berk zitten in de hoop een passerend, gevleugeld mannetjesexemplaar te verleiden tot paring. Hun naakte lijfjes hoopvol richting de zon gericht. Snakkend naar wat warmte. Vandaag tijdens de ochtendbuien zat er een verregende spanner verscholen tussen de spleten van de schors van de Ruwe Berk. Zijn vochtige

vleugeltjes hingen als een natte vaatdoek langs zijn lijfje. Het bleek om de Berkenwintervlinder te gaan.

Deze zeldzame soort die vooral voorkomt in Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg lijkt voorzichtig een opmars te maken naar de Utrechtse Heuvelrug en is nu dus ook op De Paltz in Soest aangetroffen.

Bij de komende najaars- en winterexcursies van de Vlinderwerkgroep zullen we zeker de boomstammen gaan afspeuren in de hoop nog meer exemplaren tegen te komen.

Heeft u interesse om een activiteit van de IVN Eemland Vlinderwerkgroep bij te wonen dan bent u van harte welkom. Voor meer informatie kan u contact opnemen met de werkgroep via mail vlinderwerkgroep@ivn-eemland.nl of bel Hetty Edrees 033-4531660

Tekst en foto's: Hetty Edrees

Berkenwintervlinder

GPS-gebruik ontklunsd

Zo cryptisch als de titel van dit stukje is, zo geheimzinnig was voor mij de werking van mijn GPS, het Global Positioning System, ik voelde me soms echt een kluns.

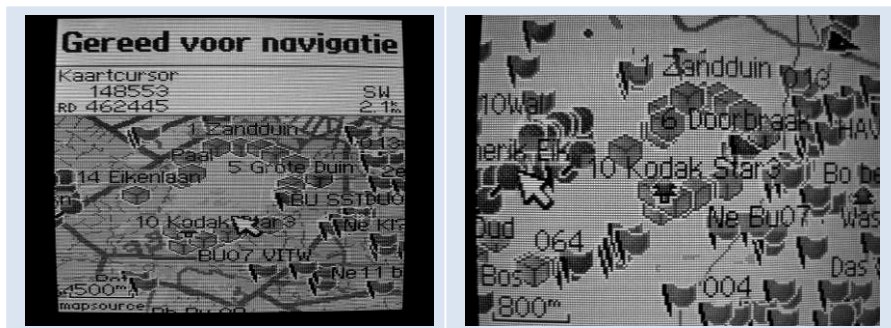
Toegegeven, ik had, kijkend op het piepkleine kaartje, kans gezien om vlaggetjes (waypoints) te plaatsen bij roofvogelnesten en zelfs de routepaaltjes van natuurpad De Zoom en natuurpad De Lange Duinen kreeg ik in het apparaat ingevoerd, maar het resultaat was een oerwoud van gekleurde vlaggetjes en bolletjes. Als ik de route een beetje verkeerd liep, moest ik overnieuw beginnen, want hoe dat te corrigeren viel? Ik had er geen idee van. Zo had ik een keer het apparaat vergeten uit te zetten en toen was de route heel lang geworden, namelijk tot mijn huis! De route wissen kon ik wel, maar ik was dan ook meteen het goede stuk kwijt.

Dus toen Marian Apol van het IVN-consulentschap provincie Utrecht de vraag van Corry Kamphorst om een cursus GPS-gebruik te organiseren, in daden had omgezet, ging ik graag richting Oostbroek.

IVN Eemland bleek goed vertegenwoordigd te zijn, maar er waren ook deelnemers van andere IVN afdelingen in de provincie en mensen van de Werkgroep Roofvogels Nederland.

Gert Mensing, die voor ons uit het hoge noorden was gekomen, gaf de cursus. De avondles was vooral theorie en die was uitermate nuttig. Na uitleg over de werking van het apparaat en de Amersfoortse coördinaten, werd de informatie meer praktisch.

Zo bleek dat je de ingevoerde tracks (routes, die je zelf al hebt gelopen, geschiedenis dus) ook opnieuw kunt volgen. Dan fungeert het apparaat dus als een soort TomTom en vertelt je precies waar je naar toe moet. Op het kaartje lopen, zoals ik voor die tijd deed, kan ook wel, maar als het pijltje aanwijst dat je 10 meter een bepaalde kant op moet, is dat toch wel erg handig. Natuurpaden kunnen op deze manier gevolgd worden zonder dat je er een routeboekje bij nodig hebt.

Ook werd uitgelegd dat je hele speurtochten kunt samenstellen aan de hand van herkenningspunten, en ook via geocatch dit soort routes, of zijn het eigenlijk spelletjes, van internet kunt downloaden.

En dat hele oerwoud van vlaggetjes?

Dat parkeer je via een eenvoudig programma gewoon op je computer en je gaat alleen op pad met dat gedeelte van de vlaggetjes dat je nodig hebt. Dit moet je natuurlijk ook oefenen, maar zo kan het oerwoud worden veranderd in hapklare brokken natuur, klaar om verkend te worden.

De volgende les was praktijk en daarbij hebben we veel pret gehad. We leerden om ons door de GPS naar een door Gert ingevoerd punt te laten dirigeren en niemand belandde in de sloot. Ook moesten we bepaalde punten opzoeken op de GPS en er vervolgens heen lopen.

Ik moet wel zeggen, dat we minder van de omgeving hebben gezien dan normaal, want er werd vooral op het apparaatje gekeken!

Goed steenuilenjaar in Soest

Dit jaar hebben we een goed steenuilenjaar gehad. Maar liefst 6 steen-uiltjes zijn geringd. Het dubbele van een jaar geleden.

Wat betreft de kerkuilen was het een bedroevend jaar: geen enkele jonge kerkuil waargenomen in de door ons bezochte nestkasten. Er is later in het seizoen nog wel een kerkuilennest gevonden in een nis in een schuur, maar dit nest bleek fysiek onbereikbaar.

Vorig jaar mochten we 17 jonge kerkuiltjes verwelkomen en ringen. Een groot verschil dus! Onduidelijk wat de reden is. Muizentekort ligt voor de hand, maar is niet helemaal zeker. We hopen maar op een beter jaar in 2010.

We verwachten volgend jaar in ieder geval ook de eerste bosuilen te kunnen ringen, omdat in de door de uilengroep geplaatste kasten reeds bosuilen zijn waargenomen.

Dode kerkuilen, in Soest geringd, zijn dit jaar teruggevonden in Groningen en in Zeeland.

Een aangetroffen dode kerkuil in een schuur aan de Insingerstraat, bleek uit de Achterhoek afkomstig.

De uilengroep, onderdeel van de vogelwerkgroep Soest, is flink uitgebreid. Als gevolg van de overweldigende belangstelling op 4 maart jl. voor de uilenlezing in het gemeentehuis (er waren meer dan 250 belangstellenden) hebben 5 nieuwe mensen zich aangemeld om de groep te versterken.

De groep bestaat nu uit 11 mensen, die de komende tijd zo'n 100 kasten gaan controleren en schoonmaken. Een hele klus dus. Gelukkig hebben we iemand gevonden, in de persoon van Adriaan Pothuizen, die alle kasten digitaal in kaart heeft gebracht, wat de vindplaatsen een stuk makkelijker maakt.

De uilengroep is van plan om op 11 december a.s., bij volle maan, haar eerste eigen bosuilexcursie te organiseren, in de Soester Duinen.

De bosuilexcursie van de Utrechtse Vogelwacht die wij bezochten in de Treek, december 2008, was een groot succes. We konden toen veel roepende uilen waarnemen en mochten er zelfs een mannetjesuil in al zijn glorie bewonderen in een hoge boom.

Steenuiltjes

foto: Marlies Bouten

Voor 11 december hopen wij natuurlijk ook op een mooie kennismaking met onze Soester bosuilen.

Er hebben zich reeds 25 IVN leden gemeld voor de bosuilexcursie, wat betekent dat de inschrijving nu gesloten is.

In de volgende Natuur Nabij doen wij graag verslag van deze avond.

Carla Franssen
Uilengroep Soest

Spinnen

Douchen doen de meeste mensen meestal alleen. Elke regel kent natuurlijk zijn uitzondering. Maar als ik douche ben ik nooit alleen. Als ik erin stap kijk ik eerst goed om me heen. Vaak zit er een hooiwagenspin in een hoekje van het plafond. Je kunt natuurlijk je nergens wat van aan trekken. Hups, de kraan open en douchen maar. Dat lukt mij niet meer. Al enkele keren kwam de spin aan een draadje naar beneden. Het is ook geen lolletje om een hete stoomwolk door je vloer te voelen opstijgen. Waarom zo'n hooiwagenspin dan toch steeds in mijn douche kruipt, weet ik ook niet.

Als zo'n lijfje met acht mega lange poten eraan in de douchebak valt moet ik er snel bij zijn om het diertje te redden. Anders spoelt ie de afgoot in. Of stap ik erop of hij verdrinkt. Een keer of drie heb ik het slachtoffer met succes gereanimeerd. Maar voorkomen is beter dan genezen. Dus vang ik de spinnen met de hand voordat ik de kraan opendraai en bonjour ze de douche uit.

Inmiddels heb ik de hele familie leren kennen. Om ze uit elkaar te houden heb ik ze staand onder de waterstraal een naam gegeven. Herman en Johanna zijn het ouderpaar. Dan heb je Edouard, Josefien en Henkie. Henkie is nog heel klein want net uit het ei gekropen. Toen ik tot mijn ontzetting laatst een heel nest van kleine hooiwagenspinnetjes ontdekte nam ik een kloek besluit. Eruit met ze.

Je blijft immers aan de gang en een mens wil ook wel eens op z'n gemak genieten van een warme douche.

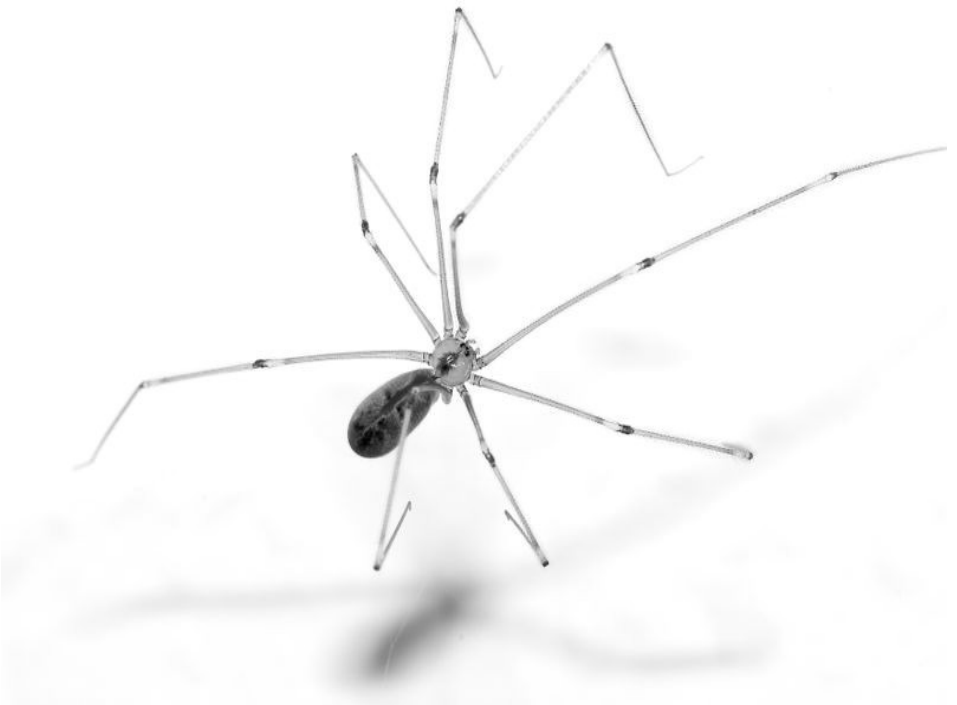
Dus bracht ik ze de tuin in, althans ik wees ze uit naar de tuinschuur. Ze kunnen daar hopelijk met de aanwezige andere spinnen, pissebedden, muggen en nachtvlinders een nieuw bestaan opbouwen. Ik zie Henkie later wel een onderneminkje in spinrag te starten.

Spinnen blijven me sowieso bezig houden. Marijke en ik vangen nog wel eens een rens핀 uit de kelder. Meestal drijven we het dier, een zwart monster met harige poten, in een hoek om het daarna onder een theeglas (die zijn lekker breed) te vangen. Vervolgens schuif je er een stevige Ansichtkaart onder – de verjaardagskaart van de kerk is prima - en zet je de

renspin buiten de deur, zo ver mogelijk. Nee, bij de buren mag niet. Niet om de hoek van je voordeur want dan stormt ie weer de kelder in.

Ook de talloze huisspinnen in naden en kieren van het schilderwerk houden me bezig. Om de vier jaar ga ik gewapend met een kwast de dakgoten en kozijnen te lijf. Niets is treuriger dan de aanblik van een in de verf spartelende spin. Door jouw schuld. Dus zit er niets anders op dan de dames en heren spinnen eerst te verjagen uit alle scheurtjes en hoekjes. Ja, ik ben lang, lang bezig met een verfbeurt van m'n huisje.

George Knottnerus

Balans kinderboerderij de Veenweide in de winter; een leuke plek om te bezoeken!

Balans kinderboerderij de Veenweide is een leuke plek waar je iets over de natuur kunt leren en waar je lekker kunt spelen.

Laat je niet afschrikken door het slechte weer! Wij hebben namelijk een gezellige, warme koffiekamer waar je kunt kleuren en waar je plannen kunt bedenken welk dier je gaat bezoeken. Veel dieren staan lekker binnen en willen graag geaaid worden.

Je kunt overal op het terrein spelletjes met informatie tegenkomen! Zo is er in de stal een reuzen memorie over het seizoen en een geurenspeletje te vinden.

Bij de mesthoop zie je het spelletje Wie Poept Wat. Het is dan heel leuk om goed naar de mesthoop te kijken of je de verschillende soorten keutels ziet!

In de tuin vind je verschillende bijenhôtels en een heuse nectarkroeg.

Het is daar nu niet heel erg druk.

Het wordt winter en dan zijn er veel minder insecten te vinden. Vlinders overwinteren in een hoekje of zijn vermomd in een pop die in de lente uitkomt.

Misschien ontdek je wat dichtgemetselde bijengangen.

Nu de blaadjes van de bomen zijn gevallen, zijn de vogels weer heel goed zichtbaar! Vanaf half november kun je onze rugzak Vogels Observeren weer gratis lenen!

Kom dan na schooltijd en meld je even bij een van de medewerkers. Dan krijg je de rugzak mee om op ons terrein te gebruiken.

In de rugzak vind je vogel zoek kaarten, een verrekijker en een blad om je waarnemingen te tekenen. Ook vind je een vogel kwartet waardoor je al spelenderwijs leert welke vogels de kinderboerderij in de winter komen bezoeken.

Neem gerust je vrienden mee! De rugzak kun je met 2 of 3 kinderen tegelijk gebruiken.

Vanaf 15:00 worden de dieren gevoerd door de diervorzorger. Als je zin hebt mag je meehelpen. Dat is erg gezellig en je leert er van alles van want de diervorzorger vertelt hoe je met dieren om moet gaan en hoe je het beste voor de dieren kunt zorgen.

Ook hierbij is het leuk als je met een groepje vrienden komt. Maar alleen mag je ook komen want op Balans kinderboerderij zijn veel andere kinderen waar je vrienden mee kunt worden.

Simone van Dongen

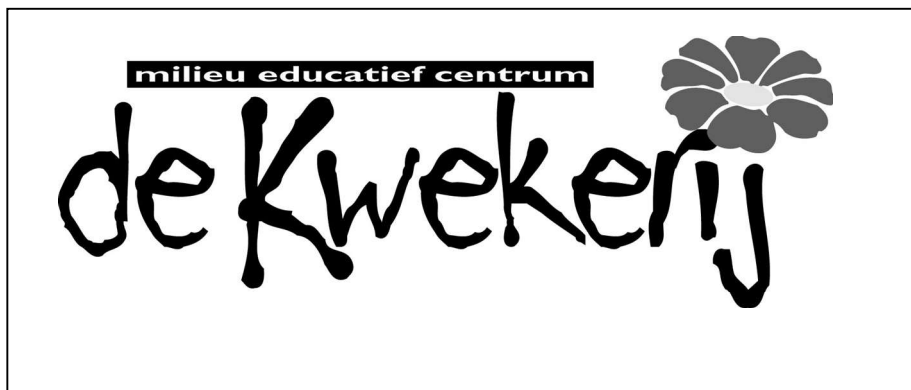
Medewerker NME Stichting Balans Soest

Balans kinderboerderij de Veenweide
werkdagen geopend van 09:00 – 16:00 uur.

Vanaf maart 2010 zijn wij weer tot 17:00 uur open!

Op zaterdag zijn wij geopend van 12:00 – 16:00.

Je kunt ons vinden op dit adres;
Balans Kinderboerderij de Veenweide
Vedelaarpad 53
3766CM Soest
035 – 6018136

Centrum voor NME de Kwekerij

Milieucentrum de Kwekerij dicht tijdens de kerstvakantie

21 december 2009 t/m 4 januari 2010

Tentoonstelling Milieu in eigen huis – Mezenlaan 7

Tot en met 13 januari 2010

Op Mezenlaan 7 bevindt zich een 'gewoon huis', het ligt naast Mezenlaan 9. Op 11 november is de tentoonstelling geopend door wethouder Krijger, die ook meteen, samen met de woningbouwcorporaties in Soest een intentieovereenkomst Energieprestaties heeft ondertekend.

Gemeente en corporaties beloven hierin dat ze de komende 4 jaren zeker 10 energieprojecten uit zullen voeren.

Doel: energie besparen en gebruik van duurzame energie bevorderen.

Voor de hoogste groepen (7 en 8) van het basisonderwijs, die de tentoonstelling in het milieucentrum de Kwekerij bezoeken, is een speciaal lesprogramma gemaakt. De kinderen doen allerlei opdrachten en moeten keuzes maken in de verschillende ruimten van het huis op het gebied van water, afval, vervoer, boodschappen doen en energie.

Bezoekers aan deze tentoonstelling gaan nadenken over de keuzes die ze dagelijks maken en voegen daar de mogelijkheid bij, om een milieuvriendelijke keuze te maken

Tentoonstelling Bos vol geheimen

Februari – april 2010

Voor kinderen, 4 – 7 jaar oud, wordt het weer genieten en valt er weer veel te ontdekken in het, tot bos omgetoverde, milieucentrum de Kwekerij. De kinderen worden gevraagd om de boswachter helpen met het beheren van zijn bos, want de boswachter is ziek. Natuurlijk komen ze onderweg ontzettend veel dieren tegen en beleven ze spannende avonturen.

Kom ook met uw (klein-, buurt-) kinderen langs tijdens de openingstijden van het milieucentrum.

Zie voor de rest van het Jaarprogramma: www.soest.nl/nmcsoest.

Ook de activiteiten die georganiseerd worden door de scholenwerkgroep van het IVN-Eemland, staan in dat jaarprogramma.

Cursus Thuis composteren 2010

In maart 2010, op een dinsdagavond, zal de cursus Thuis composteren weer worden georganiseerd. U kunt zich opgeven bij ondergetekende.

Ook zal de gemeente Soest weer een middag organiseren waarop

inwoners gratis compost kunnen komen ophalen bij het milieucentrum de Kwekerij. Precieze data van cursus en gratis compost verstrekken zijn nog niet bekend op het moment van schrijven.

Fietscampagne: met Belgerinkel naar de winkel 2010

Zet alvast in uw agenda: 24 april tot en met 29 mei 2010

De campagne wordt in 2010 voor de derde keer georganiseerd. Met de campagne worden fietsende inwoners van Soest in het zonnetje gezet, maar het is ook de bedoeling dat meer mensen voor de kleine boodschappen en de kleine ritjes in het dorp, wat vaker de fiets pakken.

Johan Simon

Meer informatie:

Natuur- en Milieucommunicatie Soest
Titia de Jong & Johan Simon, 035 6093202
E-mail: milieucentrum@soest.nl
Website: www.soest.nl/nmcssoest

Milieucentrum de Kwekerij:

Adres: Molenstraat 157 in Soest
Telefoon: (035) 6022530
Openingstijden: dinsdag, woensdag en donderdag 13.00-16.30 uur
Gesloten tijdens de kerstvakantie
(21 december 2009 t/m 4 januari 2010)

Het Lichtvolkje

Marlies Bouten

Recensie *'Het lichtvolkje'*

Het lichtvolkje is een fantasieverhaal. Geschreven als inspiratie, leidraad tijdens een meditatie of een tocht in de natuur. Het boekje leest als een sprookjesverhaal en is geïllustreerd met natuurfoto's. De foto's in het boekje zijn betoverend en vangen het licht in de natuur. De lezer kijkt op een andere manier naar de natuur om zich heen. Het boekje is ook heel geschikt om voor te lezen tijdens een wandeling aan blinden of slechtzienenden. Of voor bedlegerigen zodat de natuur even thuis komt.

"Het is stil. Heel donker.

Om te weten waar je bent doe je je ogen dicht

Zodat je alles kunt horen en voelen.

In het donker voel je een warme lichtstraal op je neerkomen.

Je kijkt omhoog waar dat licht vandaan komt

En hoort een heel lieflijk harpmuziekje.

Pingeling.... "

Marlies Bouten is natuurfotografe en een enthousiaste deelnemer van de vlinderwerkgroep IVN Eemland. In haar debuut *'De droomwandeling'* neemt Marlies in gedachten haar bedlegerige vriendin mee tijdens in een wandeling in het bos. In haar tweede boek *'Het lichtvolkje'* laat ze de lezer kennismaken met het lichtvolkje. Een aanrader voor iedereen die van natuur houdt en van spirituele verhalen. Laat je meevoeren in de wereld van de lichtwezens.

Het Lichtvolkje is een fotoverhalenboek geschreven door Marlies Bouten als eerste van een serie waarbij je als lezer op stap gaat en van alles ontdekt in een sprookjesachtige wereld. Elk volkje leert je weer andere dingen. In het lichtvolkje maak je kennis met Orbsie.

Jolanda Pikkaart

Het boekje kost €13.50. Het ISBN nummer is 978-90-489-0024-4

Shaker Media. Meer informatie op <http://www.efraadesign.nl/>

Inmiddels zijn ook de ingesproken Cd's leverbaar.

Het Krachtvolk (deel 2) hardcover, zonder CD 19,90. met CD 24,90

Het Grondvolkje (deel 3). hardcover, zonder CD 19,90. met CD 24,90

Het Krachtvolk (deel 2) hardcover, zonder CD 19,90. met CD 24,90

IVN EEMLAND PUBLIEKSWANDELINGEN 2010

Zintuigen wandeling

foto: Margreet Breukelaar

Deelname aan alle IVN-publiekswandelingen is gratis. Je hoeft je niet van tevoren op te geven.

In deze lijst kunnen nog wijzigingen komen. Kijk op www.ivn-eemland.nl onder "agenda" of de tocht doorgaat, en op de tijd en plaats zoals hieronder vermeld. Denk aan goede kleding en schoeisel bij nat weer!

Voor algemene vragen en/of opmerkingen over IVN-wandelingen kan je bellen met Rob van Rijn, 030-2724524 of via wandelingen@ivn-eemland.nl.

Alle voorwandelingen vinden plaats op de zaterdag voor de publiekswandeling om 9.00 uur, tenzij de coördinator iets anders regelt. Wil je meedoen? Neem vooraf contact op met de dagcoördinator van de betreffende wandeling.

- Zo 10 januari** **Wandelen op het Nonnenland**
 Dagcoördinator: Martine van der Kaa
 Locatie: Lage Vuursche, Kuil van Drakensteijn
 Aanvang: 14.00 uur
- Zo 14 februari** **Wandeling door het Baarnse Bos met de boswachter**
 Dagcoördinator: Rob van Rijn
 Locatie: Torenlaan Baarn, tegenover Baarnsch Lyceum.
 Aanvang: 14.00 uur
- Za 27 maart** **Themawandeling vogels: vogels in de vroege**
 Dagcoördinator: Martien van Liempd
 Locatie: Landgoed Pijnenburg (Insingerlaan Wieksloterweg)
 Aanvang: 6.00 uur
 (voorwandelen 20 maart 6.00 uur)
- Zo 18 april** **Themawandeling vogels: weidevogels**
 Dagcoördinator: Ad van den Herik (035-6020920)
 Locatie: Eempolder bij de waaien (Eemnes)
 Aanvang: 14.00 uur
 (voorwandelen 17 april 9.00 uur)
- Zo 9 mei** **Voortplanting van planten (ism plantenwerkgroep)**
 Deze tocht is nog onder voorbehoud
 Dagcoördinator: Rob van Rijn (030-2724524)
 Locatie: Wordt nog bekend gemaakt. Zie website.
 Aanvang: 14.00 uur
- Zo 13 juni** **Sloot 'tocht' voor kinderen**
 Dagcoördinator: Jeroen Vis (035-6018565)
 Locatie: Gemeente Soest, A.P. Hilhorstweg,hoek Spiekerweg
 Aanvang: 14.00 uur.
- Zo 27 juni** **Historisch Soest en haar natuur**
 Dagcoördinator: Sien Overduin
 Locatie: Parkeerplaats van de Oude Kerk aan de Torenlaan in Soest.
 Aanvang: 14.00 uur

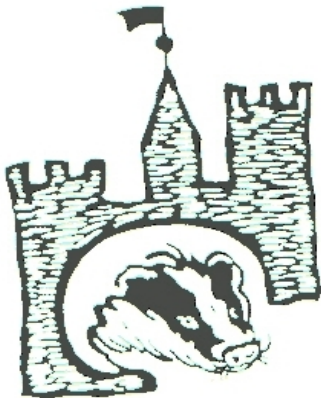
Plannen van de werkgroep Scholen:

- april 2010: eerste ronde 'Van Luchtkasteel tot Dassenburcht' voor groep 5, 6 'Op pad met je zintuigen' en voor groep 7 'Speurtocht'.
- mei 2010: tweede ronde 'Van Luchtkasteel tot Dassenburcht' voor groep 5, 6 'Overall beestjes' en voor groep 7 'Van Stal tot Standbeeld'.
- begin juni 2010: onze bekende Slootlessen.

De data voor het project 'Van Luchtkasteel tot Dassenburcht' worden in januari 2010 bekend gemaakt in de uitnodigingen aan de schoolgroepen. Wél is bekend, dat 10 schoolklassen van in totaal 280 kinderen in de tweede helft van april beginnen aan hun eerste 2 uur durende natuurles; In de tweede helft van mei volgt hun tweede, ook 2 uur durende les.

Vóór die tijd in maart/begin april houdt Hans Kruiswijk bij de deelnemende scholen zijn gastlessen over de geschiedenis van het landgoed Laag Hees, waar onze natuurlessen plaatsvinden.

De Slootlessen zijn vrijwel zeker in de week van 7 juni 2010.

Soester schoolkinderen ontdekken landgoed Hove Beaulieu (Laag Hees). Speurt u mee ?

Wellicht heeft u in de kranten iets gelezen over het project "Van Luchtkasteel tot Dassenburcht". Leerlingen van basisscholen door het hele land kunnen in het kader van dit project kennismaken met een landgoed in hun eigen omgeving. Doel hiervan is de aandacht van kinderen voor landgoederen, zowel wat de natuur als de cultuur betreft, op een avontuurlijke manier te stimuleren.

Hove Beaulieu in Laag Hees te Soest is één van de 63 landgoederen in Nederland, dat deelneemt aan dit project. De eigenaar van Hove Beaulieu, de heer Meerts, kent iedere centimeter van zijn terrein en is een enthousiaste verteller.

Na het succes van de jaren 2005 en 2006 stelt Hove Beaulieu ook voorjaar 2007 weer haar terrein open voor de kinderen van de Soester basisscholen. Kinderen van 8 t/m 12 jaar gaan tijdens de buitenlessen o.a. ijverig op zoek naar nesten en holen van spechten, hoornaars, woelmuizen en ringslangen .. kijken naar kleine diertjes die wriemelen in de strooisellaag .. luisteren naar de geluiden van het bos .. vissen naar beestjes in de paddenpoel .. eendjes tellen in de oude eendenkooi .. kennismaken met het standbeeld dat bij Hove Beaulieu hoort .. enz.

Kortom : een boeiende speurtocht over het landgoed !

Deze buitenlessen worden begeleid door de leerkrachten en door vrijwilligers. Wij zijn op zoek naar die vrijwilligers. Naar mensen, die het heerlijk vinden regelmatig in de natuur te struinen en graag kijken naar alles wat daar groeit en leeft en die net zo gretig als de kinderen willen meespeuren op het landgoed. Zij ondersteunen hiermee de leerkracht en de landgoedeigenaar.

Zou u het leuk vinden om kinderen tijdens deze natuurlessen op het landgoed te begeleiden?

Wilt u in overleg met andere vrijwilligers, de leerkracht en de landgoedeigenaar een rol spelen tijdens de buitenlessen?

Bent u een halve of een hele dag per week beschikbaar tijdens de maanden april, mei en/of juni?

Heeft u bovenstaande vragen met 'ja' beantwoord en bent u geïnteresseerd, neem dan contact op met de scholenwerkgroep van het IVN Eemland :

Mary van der Bijl
tel.: 035-6021152

e-mail : marybol@tiscali.nl

Alma Dijkgraaf
tel.: 035-6020576

e-mail : abdijkgraaf@zonnet.nl

Wilt u meer te weten komen over dit landelijke project?

Kijk dan op www.vanluchtkasteeltotdassenburcht.nl !

Werkgroepen en Contactpersonen

Wandelingen

Margreet Breukelaar
035 5412643
Rob van Rijn
030 2724524
wandelingen@ivn-eemland.nl

Scholen

Mary van der Bijl
035 6021152
Alma Dijkgraaf
035 6020576
scholenwerkgroep@ivn-eemland.nl

Cursussen

Martine van der Kaa
035 6011652
cursussen@ivn-eemland.nl

Excursies

Corry Heus
035 6023163
excursies@ivn-eemland.nl

Communicatie

Vacature

Planten

Rogier van Vugt
035 6026119
planten@ivn-eemland.nl

Bestuur

bestuur@ivn-eemland.nl

Voorzitter

Tony Gaillard
06 12686183
voorzitter@ivn-eemland.nl

Vlinders

Hetty Edrees
033 453 1660
vlinderwerkgroep@ivn-eemland.nl

Weidevogels

Roel van Wijk
035 5422207
weidevogels@ivn-eemland.nl

Vogelwerkgroep

Jaap van den Berg
06 51857877
vogels@ivn-eemland.nl

Natuur- en milieubeleid

Rob Maas
035 6021303
natuurenmilieubeleid@ivn-eemland.nl

Natuurpaden

Martien van Liempd
030 2292639
natuurpaden@ivn-eemland.nl

Website

www.ivn-eemland.nl
webmaster@ivn-eemland.nl

Ledenadministratie

secretaris@ivn-eemland.nl

Betaling contributie/donaties:

Postgironummer 2575943,
t.n.v. penningmeester IVN Eemland

Bestuur

Penningmeester

Wim Koster
035 6032460
penningmeester@ivn-eemland.nl

Secretaris

Vacature
secretaries@ivn-eemland.nl